

Valtion saaristopoliittisen ohjelman päivittäminen ja saaristolain uudistaminen, tilanneraportti

Saaristolautakunta 26.08.2024 § 27
610/00.04.00/2024

Valmistelija

Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Saaristopolitiikkaa on toteutettu Suomessa vuodesta 1949 alkaen. Saaristopolitiikka onkin Suomen vanhin järjestyneen aluepolitiikan muoto. Saaristopolitiikka tukee saaristo- ja vesistöalueiden kehittämistä yhdessä maaseutu- ja kaupunkipolitiikan kanssa. Saaristopolitiikan perustana on laki saariston kehityksen edistämisestä (494/81, 1138/93), joka on annettu vuonna 1981 ja joka on ollut voimassa siitä lähtien. Suomessa on tällä hetkellä kahdeksan saaristokuntaa ja 40 saaristo-osakuntaa, jotka on nimetty saaristolain pohjalta.

Yksi hallitusohjelman tavoitteista on saaristolain uudistaminen. Se velvoittaa valtiota ja kuntia toimimaan saariston elinkeinojen, liikenneyhteyksien ja muun infrastruktuurin, palvelujen sekä ympäristön turvaamisen puolesta. Lainuudistustyön pohjana toimii maa- ja metsätalousministeriön johdolla vuosina 2022–2023 laadittu arvio saaristolain uudistamistarpeesta. Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän, joka valmistelee hallituksen esitystä ehdotuksesta uudeksi saaristolaiksi. Lain on tarkoitus astua voimaan vuoden 2027 alussa.

Saaristoasiain neuvottelukunta (SANK) on pysyvä valtioneuvoston asettama neuvottelukunta, jonka toiminta perustuu saaristolakiin (494/1981) ja saaristoasiain neuvottelukunnasta annettuun asetukseen (387/1987, 1316/1993, 752/2019). Neuvottelukunta osallistuu saaristoalueiden kehittämiseen yhdessä maakuntien, kuntien, valtion viranomaisten ja muiden osapuolten kanssa. Saaristoasiain neuvottelukunnalla on keskeinen rooli saaristolain toteuttamisen seurannassa. Saaristopolitiikan painopistealueisiin kuuluvat vakituinen ja vapaa-ajan asuminen, elinkeinot ja työllisyys, liikenne ja tietoliikenneyhteydet, lapset ja nuoret, ympäristö ja luonto sekä kulttuuri.

Uuden, lokakuussa 2023 asetetun saaristoasiain neuvottelukunnan tehtävänä on laatia uusi saaristo-ohjelma ja osallistua saaristolain uudistamistyöhön. Neuvottelukunnan tehtävänä on ensin laatia uusi saaristo-ohjelma ja sen jälkeen osallistua saaristolain uudistamistyöhön. Kaikki eduskuntapuolueet ovat edustettuina saaristoasiain neuvottelukunnassa. Kaupunginvaltuutettu Nina Söderlund on saaristoasiain neuvottelukunnan jäsen varajäsenenään Lotta Laaksonen.

Neuvottelukunta valmistelee saariston kehityksen edistämistä koskevia toimenpiteitä sekä seuraa niiden vaikutuksia. Saaristoasiain neuvottelukunnan tehtävänä on muun muassa seurata saariston kehityksen edistämisestä annetun lain toteutumista, seurata aktiivisesti saariston oloja ja hankkia niitä koskevia tarpeelliseksi katsottavia tietoja, olla yhteistoiminnassa saaristokuntien sekä niissä toimivien järjestöjen ja valtion viranomaisten kanssa, valmistella saaristo-ohjelma sekä osallistua valtioneuvoston mahdollisen saaristopoliittisen periaatepäätöksen valmisteluun yhteistyössä kuntien, maakuntien liittojen, valtion viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Kaupunginhallitus valitsi 14.12.2023 §:ssä 380 1004/00.04.00/2023 Paraisten kaupungin edustajiksi saaristoasiain neuvottelukunnan sihteeristöön elinvoimapäällikkö Maria Leppäkarin ja hänen varalleen matkailupäällikkö Benjamin Donnerin sekä saaristolautakunnan puheenjohtajan Christer Friisin. Biosfäärialueen koordinaattori Katja Bonnevier edustaa sihteeristössä Saaristomeren biosfäärialuetta.

Saaristopoliittinen ohjelma päivitetään vuonna 2024 ja saaristolain uudistamistyö on aloitettu. Keskustelutilaisuuksia järjestetään vuonna 2025 ja lausuntokierros vuonna 2026. Valmistelussa kuullaan saaristoasiain neuvottelukuntaa (SANK), jolla on mahdollisuus kommentoida pykäläluonnoksia työn aikana.

Oheismateriaali

[Tietoa saaristoasiain neuvottelukunnasta](#)
[Ihmisten saaristo. Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallinen kehittämisohjelma vuosille 2020–2023](#)

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023: "[Vahva ja välittävä Suomi](#)"

[Laki saariston kehityksen edistämisestä \(494/81, 1138/93\)](#)

Paraisten kaupungin lausunto maa- ja metsätalousministeriön arviomuistiosta saaristolain päivittämistarpeista (kaupunginhallitus 23.1.2023 § 25)

Esittelijä

Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Saaristolautakunta merkitsee informaation tiedoksi. Kaupunki jatkaa asiaan liittyvää edunvalvontaa. Saaristolautakunnan jäsenet ovat proaktiivisia ja kertovat näkemyksensä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja
